opusdei.org

Mor Joan Mayné, escultor de Torreciutat

Aquest dilluns ha mort a Barcelona l'escultor Joan Mayné i Torres, autor del retaule d'alabastre policromat de Torreciutat i de l'escultura de sant Josepmaria situada al costat del retaule. El 19 de setembre havia complert 88 anys i tenia sis fills i sis néts.

15/11/2016

Joan Mayné i Torras (Sant Boi de Llobregat, 19 de setembre de 1928 - Barcelona, 14 de novembre de 2016) va estudiar a l'Escola de la Llotja, on es va doctorar en Belles Arts (1963). El seu taller de treball el va tenir sempre ubicat a la població del Papiol i es va especialitzar en escultura religiosa. Va ser catedràtic d'Escultura de la Facultat de Belles Arts de Barcelona (1985) de la qual també va ser director. Va ser el responsable del I Congrés de Belles Arts "L'art en la cultura contemporània" (Barcelona 1991) i del II Congrés de Belles Arts "L'art a la comunitat europea" (Barcelona 1992). A la Universitat de Barcelona va ser Secretari de la Facultat de Belles Arts, i Director del Departament de Processos de l'Expressió Plàstica. El 1972 va guanyar el concurs per a la realització del retaule de Torreciutat, la seva obra més coneguda.

Amic entranyable de Torreciutat, va venir en moltes ocasions amb la seva esposa per alegrar-nos amb la seva presència i el seu bon humor. El 19 de febrer de 2009 va tenir la seva última aparició pública quan va impartir una conferència a Saragossa sobre el retaule, en el marc de l'exposició itinerant de Torreciutat. Aquesta nit va sopar amb Heliodoro Dols, arquitecte del santuari. En un moment donat, Joan li va preguntar a Heliodoro: "Tu creus que nosaltres érem capaços de fer el que vam fer?". "No", va respondre Heliodoro amb rapidesa. "Jo tampoc. Han passat 34 anys, i quan he vist el retaule m'he tornat a dir a mi mateix: 'Joan, això no ho vas fer tu'".

Les seves paraules sobre el retaule

"Presideix l'absis de l'Església del Santuari un retaule custòdia monumental, dedicat a la Mare de Déu, tallat en alabastre. La seva

grandària és de quinze per nou metres, compost en la seva part superior per nou escenes on les figures narren els moments més importants de la vida de Nostra Senyora.

La seva concepció és similar als retaules existents a Aragó en la seva globalitat, tot i que se'n diferencia per l'ordre en què estan situades les escenes. En comptes de recolzar-se directament sobre el banc suport, el retaule de Torreciutat està ordenat per Misteris sobreposats, creant com un gran Rosari.

Presideix, entronitzada en el seu centre, la imatge titular que dóna nom al Santuari. La major dificultat en la realització d'aquest gran treball consistia a ubicar-hi dos enclavaments, practicables des de l'interior del retaule i que apareixen en la seva superfície: l'Òcul Eucarístic i el Cambril de la Mare de

Déu. Tota la composició va haver de respectar aquesta necessària premissa. No va ser fàcil tampoc incorporar al conjunt la imatge motiu del retaule, ja que es diferencia per la seva grandària -un metre- de les que componen les escenes, que sobrepassen la mida real.

Tot el conjunt narratiu es recolza sobre un cadirat practicable, la qual, mitjançant les vares divisòries que la conformen, eleven tot l'àmbit temàtic, donant la sensació de lleugeresa i sobrietat. Un gran marc guardapols l'envolta en el seu perímetre, separant conceptualment de la resta del Santuari, i el retaule com una gran joia aportada al conjunt, en la que està vinculat l'antiga imatge de la Mare de Déu de Torreciutat, motiu de devoció i culte. Quan vaig preguntar -a l'inici del concurs convocat per a adjudicar el treball de realització del retaule-

quin era el missatge que havia de transmetre l'obra en el seu conjunt se'm va respondre amb una imatge gràfica emprada per Mons. Escrivà de Balaguer, que es podria expressar en els següents termes: el retaule ha de tenir força i inspirar tal devoció, que qualsevol fidel, simplement al veure-l, li causi esglai i sorpresa i aquest acte el porti a la pregària. Amb aquest missatge vaig ordenar tota la composició, intentant que tingués la força d'una estructura molt potent, tot i que endolcida per una delicada ornamentació, creant amb aquesta unió una gran talla que, gràcies a la similitud de l'alabastre utilitzat amb l'ivori, donés el caràcter amable que requereix per un retaule dedicat a la Santíssima Verge.

El punt de vista principal està situat al centre de l'església; totes les composicions i detalls responen positivament si s'observen des d'aquest lloc. També la mida de les

imatges responem a una visió de conjunt. Per això, observat el retaule en la seva totalitat queden unificades encara que en realitat siguin de mides diferents.

Les escenes narren moments significatius de la vida de la Mare de Déu i totes s'entrellacen compositivament.

Escena dels Desposoris. Està composta de manera que l'atenció de l'observador se centri en les mans dels esposos i les del sacerdot que beneeix la unió.

Escena de l'Anunciació. Es comunica per la dinàmica de l'Àngel en el moment de transmetre el missatge del qual és portador i el recolliment de la Verge que el rep.

Escena de la Visitació. Respon al moment viu en què Santa Isabel es prostra davant la seva cosina i Mare

del seu Senyor i és dolçament retinguda per Santa Maria.

Escena del Naixement. El Nen situat a la falda de la seva Mare constitueix el centre d'atenció de les mirades afectuoses de quants personatges conformen l'escena.

Escena de la fugida a Egipte. Una mirada preocupant s'estableix en aquesta escena entre Sant Josep i la Mare de Déu sobre la protecció del Fill, mentre Jesús Infant reposa adormit en els braços de la seva Mare que viatja a lloms d'un ase. Tanca l'escena per la seva part superior un Àngel que assenyala a Josep el camí a seguir.

Escena del taller de Nazaret. Una consulta entre Sant Josep i el Nen sobre el treball que estan realitzant deté l'acció, cosa que sorprèn a la Mare que interromp les seves tasques prestant atenció al diàleg.

Escena de la Crucifixió. Centra el retaule l'escena de la Crucifixió, on Jesús mort a la creu amb els braços estesos abasta la totalitat del retaule. La Verge dreta i serena accepta el Sacrifici del Fill, formant ambdós una unió viva que els separa del conjunt.

Escena de la Coronació de la Mare de Déu. L'escena de la Coronació de la Mare de Déu tanca com una gran clau el majestuós tríptic que compon la totalitat del retaule.

El conjunt de l'ornamentació és reflex vital de l'exuberància de fruits conseqüència de tot el que narra aquest retaule.

La subtil policromia valora les diferents parts del retaule, centrant, per valors, cada un dels temes i respectant tant el material com la unitat del conjunt."

Entrevista a Joan Mayné feta per Elica Brajnovic per la Clínica Universitaria de Navarra.

Font:Torreciudad.org

pdf | document generat automàticament des de https://opusdei.org/ca-ad/article/mor-joan-mayne-escultor-de-torreciutat/ (11/02/2026)